

Mottagare
Regionstyrelsen

Tecknande av borgensavtal och borgensavgift för Gotlands Konstmuseum

Förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Bifogat avtal gällande borgensavgift för Föreningen Gotlands Fornvänners lån för renovering av Konstmuseet (Skolan 1) fastställs.
- Regionstyrelsens ordförande och regiondirektören utses att tillsammans teckna bifogat avtal gällande borgensavgift.
- Regionstyrelsens ordförande och regiondirektören utses att tillsammans teckna borgensförbindelse för Föreningen Gotlands Fornvänners lån hos Sparbanken för ombyggnation av Konstmuseet om upp till maximalt 64 miljoner kronor.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 17 november 2025, § 180, att ingå proprieborgen upp till 64 mnkr för Föreningen Gotlands Fornvänners låneförpliktelser för renovering av Konstmuseet i Visby.

Beslutet baserades på Kulturplan 2025–2028 och Gotlands Konstmuseums möjlighet att bli en nod för samverkan inom bild- och formområdet på Gotland.

För verkställande av borgensåtagandet krävs att ett avtal om borgensavgift upprättas. Förslag till ett sådant avtal har tagits fram av regionstyrelseförvaltningen och godkänts av Gotlands Museum/Föreningen Gotlands Fornvännen. Förslaget bifogas för beslut.

Till ärendet bifogas också Sparbankens mall för borgensförbindelse.

I ärendet beslutas även vilka som har rätt att teckna avtal enligt regionfullmäktiges beslut. Förslaget är att regionstyrelsens ordförande och regiondirektören tillsammans tecknar borgensavtal för Föreningen Gotlands Fornvänners lån.

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade den 17 november 2025, § 180, att ingå proprieborgen upp till ett totalt högsta belopp om sextiofyra miljoner (64 000 000) kronor för en tidsperiod om högst fyrtio (40) år för Föreningen Gotlands Fornvänners låneförpliktelser för renovering av Konstmuseet i Visby (Skolan 1).

Bakgrund

Beslutet baserades på Kulturplan 2025–2028 och Gotlands Konstmuseums möjlighet att bli en nod för samverkan inom bild- och formområdet på Gotland. Konstmuseets utveckling ses stärka Gotlands attraktivitet och destinationsutveckling samt ge fler barn och unga möjlighet att delta i och skapa kultur. Gotlands Konstmuseum drivs av Gotlands Museum, som är verksamhetsnamnet för Föreningen Gotlands Fornvänner.

Renoverings- och utbyggnadskostnaderna för fastigheten Skolan 1 beräknas totalt till 68,2 mnkr. I de ursprungliga beräkningarna fanns behovet av lån om 64 mnkr, vilket låg till grund för beslutet gällande borgensåtagandet. Efter arbete med kompletterande finansiering har lånebehovet minskat till 59,6 mnkr. Det innebär att 86 procent ses finansieras genom lån. Eftersom verksamheten arbetar med att söka ytterligare extern finansiering, kan belåningen komma att sjunka ytterligare.

Finansiering	Specifikation	Belopp, mnkr	Del av finansiering
Lån	Gotlands Museum, i Sparbanken	59,6	87,4 %
Övrig finansiering	Självfinansiering, egna och andra medel	8,6	12,6 %
Totalt		68,2	100 %

Fastigheten Skolan 1 är i dagsläget obelånad. Gotlands museum/Föreningen Gotlands Fornvänner har enligt årsberättelse 2025 tillgångar på 38,8 mnkr, eget kapital på 28,5 mnkr och externa skulder på 9,8 mnkr.

Avtal borgensavgift

För verkställande av borgensåtagandet krävs att ett avtal om borgensavgift upprättas. Förslag till ett sådant avtal har tagits fram av regionstyrelseförvaltningen och godkänts av Gotlands Museum. Förslaget bifogas för beslut.

Borgensavgiften har, utifrån EU-lagstiftning avseende statsstöd och Skatteverkets regler för internprissättning, beräknats av Söderberg & Partners 2026-04-07. I rapporten beräknas borgensavgiften till 0,67 procent, vilket med en lånenivå på 59,6 mnkr skulle innebära en årlig avgift på 399 320 kr. Eftersom museet i beräkningsunderlaget jämförs med bland annat kommunala flygplatser, energibolag, avfallsbolag och fastighetsbolag har en dialog med konsultföretagets förts i syfte att säkerställa en korrekt bedömning av vad som är en marknadsmässig borgensavgift.

I bifogat avtal om borgensavgift framgår att det aktuella beloppet för innevarande kalenderår fastställs i samband med beslut kring medelsfördelning till regionala kulturinstitutioner inom kultursamverkansmodellen eller

motsvarande beslut. Under hösten diskuteras därför beräkningen av nivån inför 2027 vidare inom Region Gotland för att säkerställa marknadsmässighet och relevans.

Risken för borgensåtagandet gällande Konstmuseet behöver ses i fler aspekter. Föreningen Gotlands Fornvänner har stabil ekonomi och ledning samt mångårig erfarenhet av att framgångsrikt driva konstmuseum. Kalkylerna är därmed väl underbyggda. Dessutom finns en tvingande klausul att driva konstmuseum i Region Gotlands gåvobrev av fastigheten Skolan 1 (bifogas). Skulle uppdraget inte utföras, kan Region Gotland återta fastigheten. Utöver detta kommer det i den årliga överenskommelsen för fördelning av medel inom kultursamverkansmodellen också införas krav på att Gotlands Fornvänner betalar samtliga avgifter för lån knutna till Konstmuseet. Skulle föreningen av någon anledning inte betala sitt lån, kan Region Gotland direkt reglera medelstillelningen nästkommande kvartal och använda medlen för att finansiera lånekostnaderna. Förslag till kompletterande formulering i ”Årlig överenskommelse för medelstillelning” bifogas.

I kultur- och fritidsavdelningens ramäskande för 2027 (ärende RS 2025/1057) finns utrymme för borgensavgift för prognosticerad lånenivå 2026-12-31.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att bifogat avtal om borgensavgift tecknas mellan Region Gotland och Föreningen Gotlands Fornvänner.

Tecknanderätt

Propriärborgen för lån tecknas enligt Sparbankens mall för borgensförbindelse, vilken bifogas. I Region Gotlands riktlinjer för ekonomistyrning saknas direkta skrivningar om vem eller vilka som undertecknar borgensåtaganden. Därför behöver det i detta ärende också beslutas vilka som ska teckna borgensförbindelsen i enlighet med regionfullmäktiges beslut.

I Region Gotlands policy för ekonomistyrning står följande som kan ses som vägledande:

- **Regionstyrelsen** ansvarar bland annat för att leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamheter.
- **Regiondirektören** har det yttersta ansvaret för att säkerställa styr- och ledningsprocessen samt stödprocesserna till politisk ledning och regionstyrelsens verksamhet. I ansvaret ingår också att regionens löpande förvaltning hanteras rationellt och med god ekonomisk hushållning.

Förslaget är att regionstyrelsens ordförande och regiondirektören tillsammans tecknar såväl avtal om borgensavgift som borgensförbindelse för Föreningen Gotlands Fornvänners lån.

Bedömning

Bedömningen är att förslaget går i linje med Region Gotlands riktlinjer samt tidigare beslut om borgensåtagande.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till avtal om borgensavgift följer rättsliga regler och praxis. Förslaget har utarbetats i samråd med Region Gotlands jurister samt ekonomiavdelningen.

Förslaget att regionstyrelsens ordförande och regiondirektören tecknar borgensförbindelsen gemensamt bedöms gå i linje med policy för ekonomistyrning samt praxis.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att den årliga borgensavgiften för 2027 ryms inom befintligt äskande om ramförstärkning för Konstmuseets drift (ärende RS 2025/1057)

Beslutsunderlag

Gåvobrev, 1988-01-18
Regionfullmäktige 2025-11-17, § 180
Rapport. Borgensavgifter Föreningen Gotlands Fornvänner, Söderberg & Partners 2026-04-07
Förslag. Avtal om borgensavgift
Sparbankens mall för borgensförbindelse
Förslag. Kompletterande formulering i "Årlig överenskommelse för medelstilldelning"
Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2026-08-26

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Eric Fugeläng
Avdelningschef kultur och fritid

Skickas till

Föreningen Gotlands Museum/Föreningen Gotlands Fornvänner
Ekonomi